

Arkhaia Anatolika
Anadolu Arkeolojisi Araştırmaları Dergisi
The Journal of Anatolian Archaeological Studies
Volume 1 (2018)

Tripolis'te Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri
Sagalassos Red Slip Ware from Tripolis

Geliř Tarihi: 05.07.2018 | Kabul Tarihi: 13.08.2018 | Online Yayın Tarihi: 15.11.2018

Makale Künyesi: M. Ok, "Tripolis'te Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri", *Arkhaia Anatolika* 1 (2018), 31-51. DOI: 10.32949/Arkhaia.2018.2

Arkhaia Anatolika, Anadolu Arkeolojisi Araştırmaları Dergisi "Açık Eriřimli" (Open Access) bir dergidir. Kullanıcılar, dergide yayınlanan makalelerin tamamını tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, makalelerin çıktısını alabilir ve kaynak göstermek suretiyle bilimsel çalışmalarında bu makalelerden faydalanabilir. Bunun için yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almasına gerek yoktur.

Dergide yayınlanan makalelerin bilimsel ve hukuki sorumluluğu tamamen yazar(lar)ına aittir.

Arkhaia Anatolika, The Journal of Anatolian Archaeological Studies follows Open Access as a publishing model. This model provides immediate, worldwide, barrier-free access to the full text of research articles without requiring a subscription to the articles published in this journal. Published material is freely available to all interested online readers.

The scientific and legal propriety of the articles published in the journal belongs exclusively to the author(s).

Arkhaia Anatolika

arkhaiaanatolika.org
Arkhaia Anatolika 1 (2018) 31-51
DOI: 10.32949/Arkhaia.2018.2

Tripolis'te Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri

Sagalassos Red Slip Ware from Tripolis

Mehmet OK¹

Özet

Büyük Menderes Nehri kenarında yer alan Tripolis Antik Kenti'nde, 2012-2017 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmalarında, çeşitli form gruplarına ait ithal kırmızı astarlı seramikler bulunmuştur. Bu seramikler içerisinde Erken Roma İmparatorluk Dönemi'nin önemli gruplarından olan Bergama Sigillataları, Doğu Sigillataları A ve B gruplarına ait seramiklerin yanı sıra, Geç Roma Dönemi kırmızı astarlı seramikleri de tespit edilmiştir. Kırmızı astarlı seramikler içerisinde form çeşitliliğini ve sayısal yoğunluğu Sagalassos Sigillataları oluşturmaktadır. Tripolis'te bu gruba ait toplam 20 farklı form ve yaklaşık 200 adet seramik örneği tespit edilmiş, form sınıflandırması olarak 1999 yılı yayın çalışmasında ayrıntılı tanım ve değerlendirmelerde bulunan Poblome'nin tanımlama ölçütleri ve form gruplaması temel alınmıştır.

Geç Hellenistik Dönem'den başlayarak MS 7. yy.a kadar uzun bir dönem aralığında üretimi sürdürülen Sagalassos Sigillataları, Antik Çağ boyunca Sagalassos dışındaki birçok antik kentte de arkeolojik kazılarda ele geçmiştir. Bu seramikler, diğer kırmızı astarlı seramik gruplarından farklı olarak Anadolu'nun iç kesiminde üretilip, farklı bölge ve coğrafyalara ihraç edilmiştir. Bu çalışma ile Sagalassos Sigillataları'nın Batı Anadolu sınırları içerisinde yer alan Tripolis'te de yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Tripolis'te bulunan bu seramikler, birkaç örnek dışında kalın cidarlı bir yapıya sahiptir. Bu durum daha önce birkaç yayında da belirtildiği gibi, Sagalassos çömlekçilerinin, uzak mesafeli yapılan ihracatta kullanılan ürünlerin daha dayanıklı ve kara taşımacılığına elverişli olarak üretim yaptıklarını desteklemektedir.

Tripolis'te bulunan Sagalassos kırmızı astarlılarının çıplak gözle görünür mineral katkıları incelenmiş, bunun haricinde seramiklerin bir bölümünün kil analizi de yapılmıştır. Analiz çalışmasına göre, hamur yapısı ve içeriği dikkate alınarak, Sagalassos kentinin yakınlarında yer alan Çanaklı Bölgesi'nde bulunan kilden üretilmiş olabileceği düşünülmektedir.

Tripolis'te bulunan Sagalassos Sigillataları arasında bezemeli örnekler sınırlı olmakla beraber, özellikle MS 4. yy. a tarihlendirilen form örneklerinin fazla olması, bu dönemde Sagalassos ve Tripolis arasındaki ticari ilişkisinde önemli bir göstergesidir. Bu ticari ilişkinin söz konusu tarihlerde Tripolis Kemerli Yapı'sında bulunan 1347 adet sikke buluntusuyla desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lydia, Büyük Menderes, Tripolis, Sagalassos Sigillataları

Abstract

Imported red slipped ceramics were found at Ancient City of Tripolis where is located on the banks of Maiandros during the excavation works between 2012 and 2017. Among these findings, red slipped ceramics were defined which date Early Roman Imperial Period such as Pergamon Sigillata and Eastern

¹ Mehmet OK, Pamukkale Üniversitesi, Arkeoloji Enstitüsü Doktora Öğrencisi. okmehmet@ymail.com.

Sigillata A and B groups also Late Roman Period red slipped ware. Form diversity and numerical majority belongs to Sagalassos Sigillatas among the red slipped ceramic forms. 20 different forms and nearly 200 ceramic samples were identified in Tripolis which belong to this group, Poblome's study in 1999 detailed was taken definitions and evaluations as the form classification.

The Sagalassos Sigillatas which in production from the Late Hellenistic Period to the 7th century A.D were found in archaeological excavations in many ancient cities outside Sagalassos during the Ancient Ages. These ceramics were produced in the interior of Anatolia unlike other red slipped ceramic groups and exported to the different regions and geographies. In this study, it is seen that Sagalassos Sigillatas were also used intensively in Tripolis that is located in the western Anatolia borders. These ceramics found in Tripolis have a thick walled structure except a few samples. This supports as already mentioned in several publications that Sagalassos potters produce their products that are made for export at far distances and suitable for the land transportation.

Visible mineral additives of Sagalassos red slipped wares of Tripolis were examined and apart from that clay analysis of some ceramic samples. According to analytical study, considering the structure and content of the ceramic content, the ceramics could be produced with the clay from Çanaklı region where is near to City of Sagalassos.

Among Sagalassos Red Slip Ware in Tripolis, there are limited number of samples with ornamentation, especially the examples of samples dated to the 4th century AD indicate a commercial relation with Sagalassos in this period. This commercial relations is supported by the discovery of 1347 coins found on such dates in Tripolis Arched Building.

Keywords: Lydia, Maiandros, Tripolis, Sagalassos Red Slip Ware

Giriş

Antik dönemde Phrygia ve Lydia Bölgeleri'nin sınırını oluşturan Büyük Menderes Nehri'nin hemen batısında kurulan Tripolis (*Tripolis ad Maeandrum*), Lykos Vadisi'nin kuzeybatı ucunda yer almaktadır. Günümüzde ise Denizli ili, Buldan İlçesi, Yenicekent Mahallesi sınırları içerisinde, Büyük Menderes Nehri'nin batısıyla modern yerleşim alanının yakınlarında yer almaktadır (fig. 1).

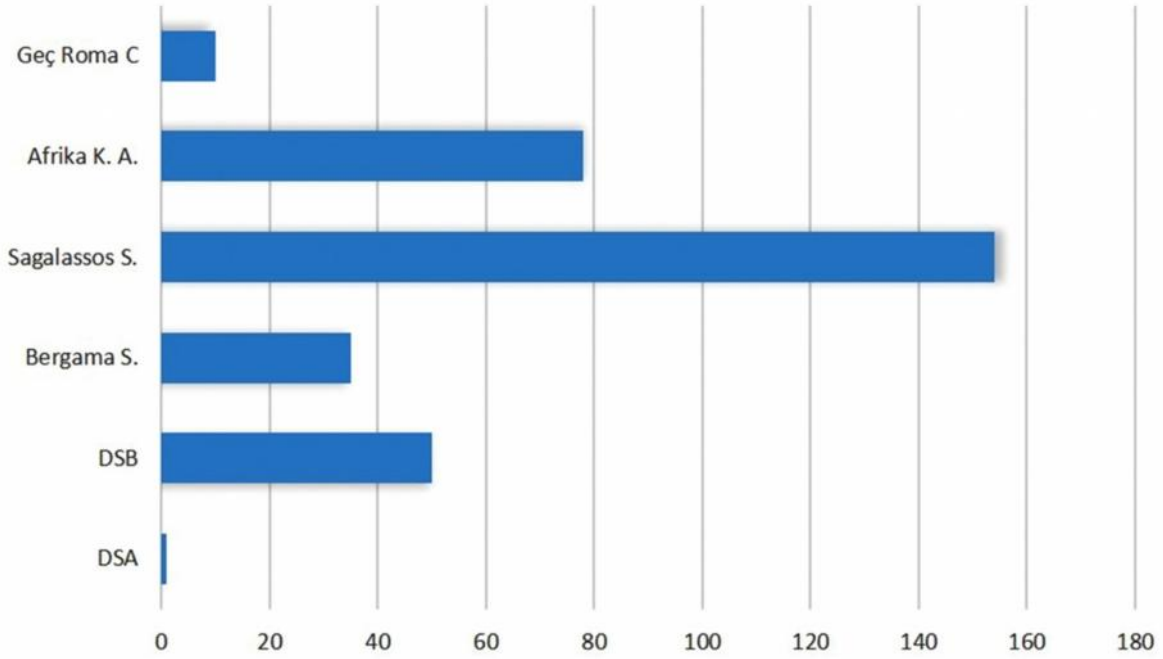
Figür 1: Tripolis Antik Kenti'nin konumu

Büyük Menderes Nehri ile Tripolis arasında yer alan höyüklerde yapılan yüzey araştırmalarında bulunan seramik örnekleri neticesinde kentteki en erken yerleşim izleri Geç Neolitik-Erken Kalkolitik Dönem'e dayandırılmıştır¹. Kent merkezinde ise Hellenistik Dönem'den MS 7. yy'a kadar yerleşim devam etmiş, MS. 7. yy'ın başlarındaki Sasani

¹ Konakçı 2016, 23-46.

akınlarının etkisiyle², kentte MS 9.-10. yy'da³ zayıf da olsa küçük bir nüfusun yaşadığı, buluntular dâhilinde takip edilebilmektedir.

Bu çalışmanın temelini oluşturan ve Geç Hellenistik Dönem'den başlayarak Roma Dönemi boyunca kullanılan kırmızı astarlı seramikler, Tripolis'te 2012 ile 2017 yılı kazı çalışmalarında bulunmuştur (fig. 2).

Figür 2: Tripolis'te bulunan ithal kırmızı astarlı seramik grupları

Sagalassos seramikleri ilk kez, 1987 yılında M. Waelkens'in 25 hektarlık bir alanda fırın atıklarını ve çanak-çömlek parçalarını bulmasıyla ortaya çıkarılmıştır. 1989 yılı kazı çalışmalarında bu seramikler üç gruba ayrılarak MS 1-5. yy'a tarihlendirilmiştir⁴. Augustus Dönemi'nden başlayarak MS 700'lere kadar kullanılan⁵ Sagalassos Sigillatoları, geniş bir yayılım göstererek Anadolu'da; Pisidia, Kilikya, Pamphylia, Lykia, Ionia, Lidya ve Frigya Bölgeleri'nde yer alan antik yerleşimlerde bulunmuştur⁶ (fig. 1). Anadolu dışında ise Akdeniz kıyısı boyunca İtalya, Tunus, Libya, Mısır, Suriye ve İsrail gibi denizaşırı ülkelerde bulunan yerleşimlere ihracat yapılmıştır⁷.

Tripolis'te kazısı yapılan hemen hemen tüm yapılarda ve yapıların mekânlarında bu gruba rastlanmış, ancak en fazla örnek Kemerli Yapı'da bulunmuştur (fig. 3). Kemerli Yapı, kent merkezinde Sütunlu Cadde'nin kuzeyinde, Hierapolis Caddesi Doğu Portiği'nin doğusunda yer almaktadır. Yapının kuzeyinde Tonozlu Yapı ve Granarium, güneyinde

² Duman 2013, 184, 195.

³ Duman 2014b, 225-234; Duman 2017b, 261-262.

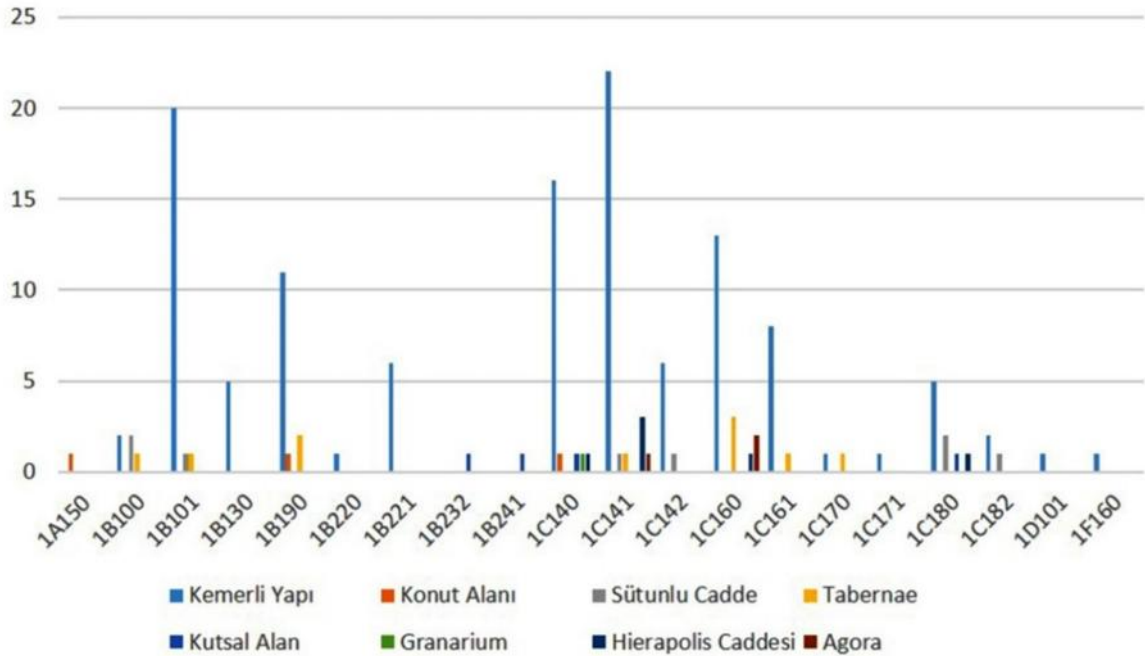
⁴ Waelkens *et al.* 1990, 119, 129-130; Sagalassos kırmızı astarlı seramiklerinin ortaya çıkışı hakkında ayrıca bk. von der Enden *et al.* 2014, 81-94; Sagalassos'ta 1991 yılındaki kazı çalışmalarında bulunan sigillatolar için bk. Waelkens *et al.* 1991, 119-154.

⁵ Willet - Poblome 2015, 141, 155, fig.2.

⁶ Aphrodisias için bk. Hudson 2008, 333-334, fig. 11, (1.1-2); Tarsus için bk. Jones 1950, fig. 155, 688-689; Laodikeia için bk. Duman 2014a, 11, 15-16 (fig. 3, no. 63-83, fig. 4); Hierapolis için bk. Polito 2016, 135-136, fig. 25, no. 17-19; Poblome *et al.* 2001, 120-121, fig. 2; Patara için bk. Uygun 2011, 15, lev. 44 (661-662), lev. 45-48, lev. 49 (716-717); Perge için bk. Poblome *et al.* 2001, 122, fig. 3; Zengibar Kalesi için bk. Korkmaz - Doğanay 2015, 350, 359, no. 9; Manisa-Akhisar Müzesi'nde sergilenen örnek için bk. Yıldız 2016, 263, 275, fig. 5; Efes için bk. Waldner - Ladstatter 2014, lev. 203, K1119; Myra/Andriake için bk. Özdilek 2017, 338, 374, grafik 2.

⁷ Willet - Poblome 2015, 133. Ayrıca bk. Atina Agorası Hayes 2008, 53, fig.11 (297), fig. 23 (747, 757), fig. 26 (834).

Tabernalar ve Erken Bizans Kilisesi 4 yer almaktadır. Kuzey-güney yönlü 10,60 m, doğu-batı yönlü 36,35 m'lik bir alanı kaplamakta olan dikdörtgen planlı yapı, orta kısmında yer alan 15 sütunlu bir sütun dizisiyle doğu-batı yönünde iki koridora bölünmüştür. Kuzey-güney yönlü iki kemerden oluşan kemer dizilerinin bir ayakları yapının ortasındaki bu sütunlara ve diğer ayakları kuzey ve güney duvarlarına basmaktadır. Kemerlerin üzeri büyük kesme traverten bloklar ile kapatılarak çatı oluşturulmuştur. Kazı çalışmalarında günümüze kadar kalabilmiş 14 sütun, 20 kemer ve 88 adet çatı bloğu ortaya çıkarılmıştır. İlk kullanım evresi olarak Geç Hellenistik-Erken Roma Dönemi'ne tarihlendirilen zemin seviyesinde eşik bloğu yer almaktadır. MS 4. yy'da yeni düzenleme ile batısındaki giriş kapısı kapatılmıştır. Ayrıca bu alanda MS 4. yy'a tarihlendirilen sikke ve seramiklerle karşılaşmıştır. Yapı içerisinde küçük mekânların bulunmasıyla bu alanın farklı evrelerde kullanıldığı düşünülmektedir⁸. Bu alanda yaklaşık 200 adet form veren ağız kenarı ve kaide parçası bulunmuş, bunlardan form olarak-farklılık gösteren parçalar levhada kullanılmıştır. Tipoloji olarak bardak, kase ve tabak formları yoğunluğu oluşturmaktadır (fig. 4). Sagalassos'ta bulunan ve J. Poblome tarafından sınıflandırılarak gruplaması yapılan seramiklerden, Tripolis'te toplam 20 farklı form tespit edilmiştir (fig. 5).

Figür 3: Sagalassos Sigillataları'nın Tripolis'te buluntu alanlarına göre form dağılımı

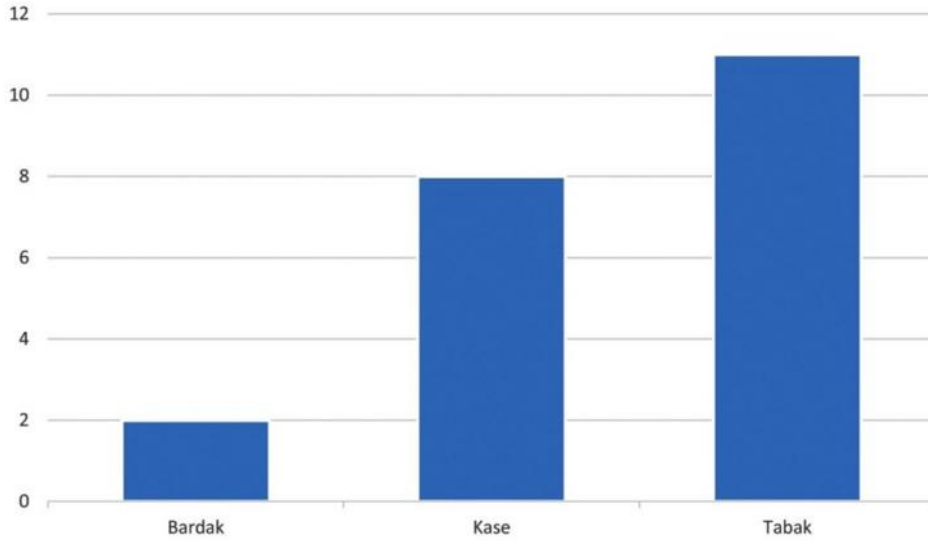
Tripolis'te bulunan parçaların kil renkleri açık kırmızı (2.5YR 6/6) ve kırmızımsı sarı (5YR 6/6)'dır. Bu sınıflandırma dışında birer parça da kırmızımsı sarı (7.5YR 7/6), kırmızı (10R 4/6) ve kırmızımsı kahverengi (5YR 5/4) örnekler de bulunmuştur. Ancak bu seramiklerin fırınlama sırasında renk değiştirip değiştirmediği hakkında gözleme dair herhangi bir veri yoktur. Analiz verilerine göre kil rengi olarak açık kırmızı ve kırmızımsı sarı tonlarına sahip seramiklerin daha önce yapılan araştırmalara göre Çanaklı kilinden üretildiğini göstermektedir⁹. Tripolis'te 10 adet Sagalassos Sigillatası'nın kimyasal analizler sonucunda yüksek MgO içerdikleri ortaya çıkarılmış ve Çanaklı kili ile ilişkilendirilmiştir¹⁰. Kimyasal analiz incelemelerinde hamur yapılarının sert, sıkı, bazı parçaların ince gözenekli

⁸ Duman - Baysal 2014, 636-640.

⁹ Sagalassos kırmızı astarlı seramiklerinin üretimiyle ilgili Çanaklı kili analiz çalışmaları için bk. Poblome *et al.* 1995, 408-418. Çanaklı'da devam eden seramik üretimi hakkında bk. Ceylan 2014, 231-242. Arkeometrik çalışmalar için bk. Poblome *et al.* 2002, 873-882.

¹⁰ Semiz 2017, 321.

olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu parçaların tamamında kuvars, biyotit ve kireç dikkat çekici orandadır¹¹. Tripolis'te bulunan ancak analizi yapılmayan parçalar da hamur özelliklerine göre Çanaklı kil yataklarından elde edilen malzemeyle üretilmiş olmalıdır.

Figür 4: Kullanım amaçlarına göre kap formları

Seramiklerin astarları ağırlıklı olarak kırmızı olmakla beraber bazı örnekler fırınlamadan dolayı daha koyu renge dönüşmüştür. Bazı parçalarda ise daldırma tekniğinin bir sonucu olarak astar izlerinin ağız kenarına, gövde ve kaide bölümlerine yayıldığı görülmektedir. Astar yüzeyi genel olarak parlak ve kaygandır, ancak 25, 34-35 numaralı parçaların astar yüzeyi metalik parlaklıkta ve herhangi bir aşınma olmaksızın diğer örneklerden daha kaliteli bir işçiliğe sahiptir.

Formlar

Sagalassos Sigillataları'nın tipolojik ayrımı tam form veren örneklerin yükseklik-genişlik oranlarına göre yapılmış¹² ve 1999 yılında J. Poblome tarafından yayınlanmıştır¹³. Söz konusu gruplama dahilinde Tripolis'te 1A143, 1B100, 1B101, 1B130, 1B190, 1B220, 1B221, 1B232, 1B241, 1C140, 1C141, 1C142, 1C160, 1C161, 1C170, 1C171, 1C180, 1C182, 1D101, 1F160 formları tespit edilmiştir.

Form 1A143

Tripolis'te tek örnekle temsil edilen form, 10 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,3 cm'dir. Dudak kenarı üstten uzatılarak dışa doğru çekilmiş, boyundan gövdeye geçiş içbükey profilli, gövde üzerinde dikey kanal süslemeli, iç duvarda süslemenin kabartı şeklinde izi oluşmuş kase parçasıdır (no. 1)¹⁴. Form Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir¹⁵. Tripolis'te ise MS 337-361 (II. Constantius) ve MS 364-375 (I. Valentinianus) yıllarına tarihlenen sikkelerle aynı tabakada bulunmuştur.

Form 1B100

Form grubu içerisinde değerlendirilebilecek 5 parça bulunmuş, bunların ağız çapları 11-14 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,3 - 0,5 cm arasındadır. Açık ağız kenarlı, gövdeden kaideye geçiş sert bir kavisle içe döndürülmüş kaselerdir. Dudak kenarı

¹¹ Optik mikroskop görüntüleri için bk. Semiz 2017, 321, 325, fig. 3.

¹² Poblome *et al.* 409.

¹³ Poblome 1999, 1 vd.

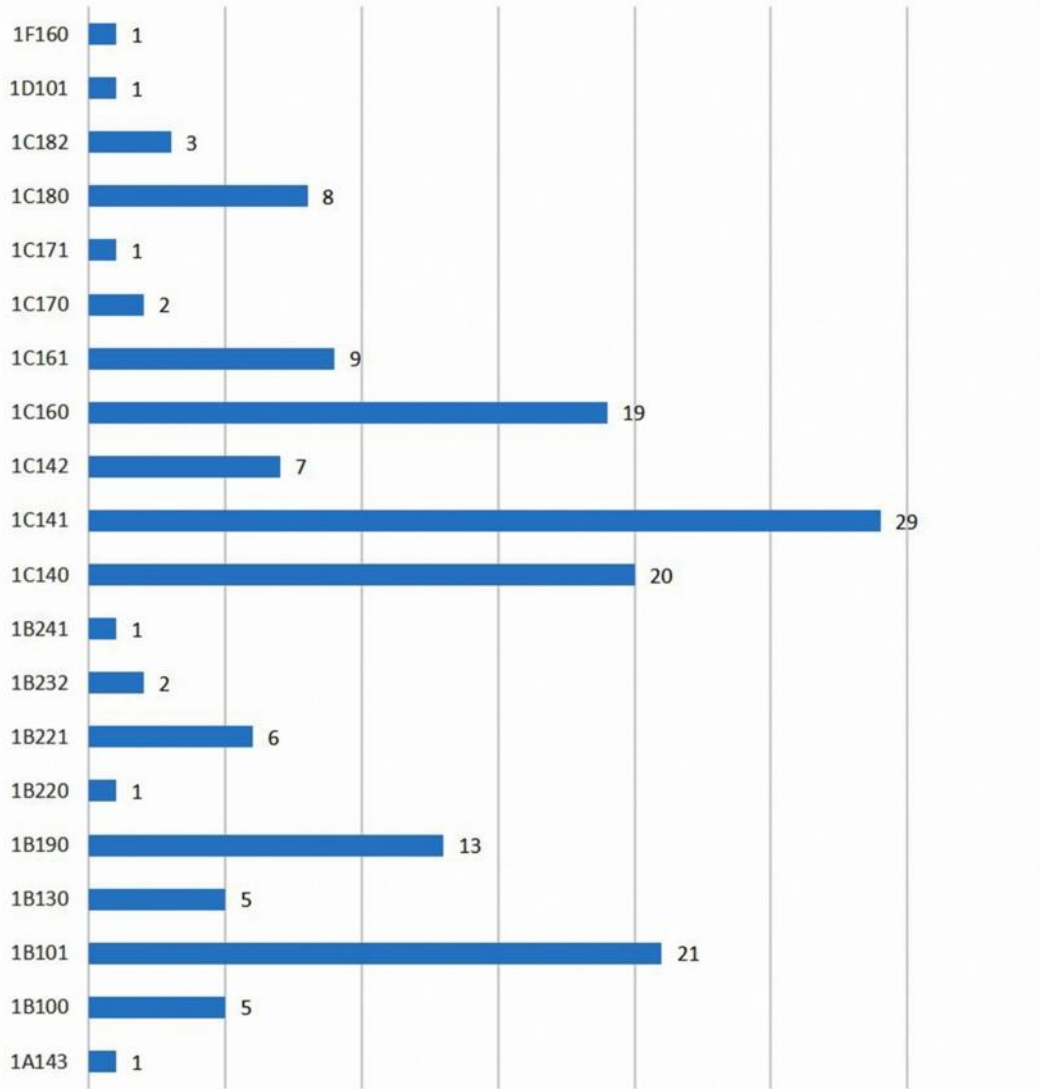
¹⁴ Poblome 1999, 305, 349, fig. 13.

¹⁵ Poblome 1999, 305.

bazen yuvarlatılmış (no. 2), bazen de hafif içe döndürülmüştür (no. 3). Form Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir¹⁶. Tripolis'te bu form için I. Valentianus Dönemi'ne (MS 364-375) ait sikke buluntusu dikkate alınarak MS 4. yy'ın 3. çeyreği önerilebilir.

Form 1B101

Tripolis'te bulunan Sagalassos kırmızı astarlıları içerisinde en fazla ele geçen örnekler arasında yer alan bu grupta, toplam 21 parça yer almaktadır. Ağız çapları 24-29 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,5 - 0,6 cm arasındadır. Genişletilmiş ve açık ağız kenarlı, gövdeden kaideye geçiş yumuşak döndürülmüş ve yüksek kaideli kase (no. 6). Parçaların dudak kenarları yuvarlatılmış olmakla beraber, 5 numaralı parçada düzleştirilmiştir. Süsleme olarak gövde üzerinde dikey çentik sırası yapılmıştır (no. 4). Form, Poblome tarafından MS 3. yy-4. yy'ın ilk yarısına¹⁷, Laodikeia'da MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir¹⁸. Tripolis örnekleri, MS 337-361 (II. Constantius) ve MS 364-375 (I. Valentianus) yıllarına tarihlenen sikkelerle bulunmuştur.

Figür 5: Tripolis'te Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlılarının form gruplarını gösteren grafik

¹⁶ Poblome 1999, 305, 354, fig. 18.

¹⁷ Poblome 1999, 305, 355, fig. 19.

¹⁸ Duman 2014a, 11, fig. 3 (66-67).

Form 1B130

Tripolis'te bu form grubuna ait toplam 5 örnek bulunmuş, ağız çapları 12-15 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,4-0,5 cm arasındadır. Açık ağız kenarlı, dudak kenarından dışa doğru yuvarlatılarak bazen de düzleştirilerek döndürülen ağız kenarı kaideye doğru oval bir şekilde devam ettirilmiş kase (no. 7). Poblome tarafından bu grup MS 4. yy'a tarihlendirilmiştir¹⁹. Tripolis'te ise bazı örnekler MS 4. yy'a tarihlendirilen pişmiş toprak kandil ve MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilen I. Constantius (MS 307-337)-Constans (MS 337-350) sikkeleriyle bulunmuştur.

Form 1B190

Form grubuna ait toplam 13 parça bulunmuş, ağız çapları 12-22 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,3-0,6 cm aralığındadır. Dudak kenarı üstten inceltirilerek dışa döndürülmüş ve kalınlaştırılmış, dışta tek oluklu olup gövdeden kaideye geçiş sert ve hafif yüksek kaideli kase (no. 9). Form olarak bu grup her ne kadar birbirine benzese de dudak kenarı bir örnekte hafif içe döndürülmüş (no. 10), 8 numaralı parçada dışta aşağıya doğru uzatılmıştır²⁰. Poblome tarafından MS 3. yy-4. yy'ın ilk yarısına²¹ tarihlendirilmiştir. Benzer örnekler Patara'da²², Perge'de²³ ve Laodikeia'da²⁴ bulunmuştur. Tripolis'te bulunan örnekler MS 337-361 (II. Constantius), MS 351-354 (Constantius Gallus), MS 351-363 (Constantius Gallus-II. Julianus) yıllarına tarihlenen sikkelerle aynı tabakada bulunmuştur.

Form 1B220

Tripolis'te tek örnekle temsil edilen form, 23,8 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,4 cm'dir. Dudak kenarı dışa kalınlaştırılmış, içte ağız kenarı altında ince tek oluklu, dışta gövde üzerinde ince oluklardan ve inceltilmiş dip kısmından oluşan kase (no. 11). Form, Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir²⁵. Tripolis örneği ise MS 333-337 (Constans) yıllarına tarihlenen sikke ile beraber bulunmuştur.

Form 1B221

Tripolis'te 6 örnekle temsil edilen form, 24-30 cm arasında değişen ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlıkları 0,8 cm'dir. Form olarak 1B220'ye benzese de, dudak kenarı üzerinde tek oluklu ve hafif yüksek kaide yapısıyla farklılık göstermektedir (no. 12). Poblome tarafından form, MS 4. yy'ın ilk yarısı ile MS 5.-6. yy'a tarihlendirilmiştir²⁶. Tripolis'te ise Kemerli Yapı'da bulunan sikke yoğunluğu dikkate alınarak MS 4. yy önerilebilir.

Form 1B232

Tripolis'te form grubuna dahil edilebilecek toplam 2 örnek bulunmuş, ağız çapları 24 cm olup, cidar kalınlıkları 0,6 cm'dir. Dudak kenarı üstten düzleştirilerek dışa doğru uzatılmış, üstte iki oluklu, gövdeden kaideye geçiş sert ve yüksek kaideli kase (no. 13). Form, Poblome tarafından MS 5. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir²⁷. Tripolis'te bu form içerisinde değerlendirilen örnekler, Geç Antik Çağ'a tarihlenen unguentarium parçalarıyla

¹⁹ Poblome 1999, 305, 359, fig. 22.

²⁰ Laodikeia'da benzer örnek için bk. Duman 2014a, 15, fig. 3 (77).

²¹ Poblome 1999, 306, 369, fig. 32.

²² Patara'da Form 1B190-191 olarak tanımlanmıştır (Uygun 2011, 265, lev. 47, no. 699-701, lev. 48, no. 702).

²³ Perge'de bulunan Form 1B190 ve 1B191 olarak tanımlanmış örnekler için bk. Fırat 1999, 52-53, lev. 36-37, no. 103-106 (MS 1. yy'ın ilk yarısı-MS 4. yy).

²⁴ Duman 2014a, 15, fig. 3, no. 76-83.

²⁵ Poblome 1999, 307, 374, fig. 36.

²⁶ Poblome 1999, 307, 375, fig. 37.

²⁷ Poblome 1999, 307, 377, fig. 40.

beraber bulunmuştur²⁸. Tripolis örneklerinin bulunduğu tabakada tarih verebilecek sikke buluntusu ile karşılaşılması olup, Poblome'nin önerdiği tarih verilebilir.

Form 1B241

Tek örnek olarak temsil edilen form, 12 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,3 cm'dir. Dudak kenarı yukarı çekilerek dışa kalınlaştırılmış ve aşağı çekilmiş, gövde içbükey yapılarak düz bir şekilde devam ettirilmiş kase (no. 14). Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilen²⁹ formun benzer örnekleri, Perge'de³⁰ MS 1.-MS 4. yy'ın 2. yarısına tarihlendirilmiştir. Tripolis örnekleri için, Kemerli Yapı'daki sikke yoğunluğu dikkate alınarak MS 4. yy önerilebilir.

Form 1C140

Form grubuna ait toplam 20 parça bulunmuş, ağız çapları 25-40 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,5-0,8 cm aralığındadır. Açık ağız kenarlı, dudak kenarı üstten inceltirilerek kalınlaştırılmış gövdeden kaideye doğru bazen düz (no. 17), bazen de dışbükey kavisli devam ederek hafif yüksek kaide ile sonlandırılmıştır (no. 15). Bazı örneklerde içte dudak kenarı altında tek oluk yapılmıştır (no. 18). Süsleme olarak dışta dudak kenarı altında rulet (no. 17) ve rulet üzerinde nokta görülmektedir (no. 16). Poblome tarafından bu form MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlenmiştir³¹. Laodikeia'da bulunan benzer örnekler için de aynı tarih önerilmiştir³². Kemerli Yapı'da bulunan örnekler içerisinde 17 numaralı parça Geç Roma Dönemi'ne tarihlenen matara kalıbı ile diğer buluntular ise MS 337-361 (II. Constantius) ve MS 351-354 (Constantius Gallus) sikkeleriyle bulunmuştur.

Form 1C141

Tripolis'te yaygın olarak görülen bu form içerisinde 29 parça değerlendirilmiş, ağız çapları ise 25-35 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları 0,5-0,8 cm aralığındadır. Form olarak 1C140 ile benzerlik taşıya da dışa kalınlaştırılmış dudak kenarının düz bir şekilde aşağı indirilmesiyle farklılık göstermektedir (no. 19-20). Benzer örnekler için MS 4. yy önerilmiştir³³. Tripolis'te bu form grubuna ait seramikler MS 337-361 (II. Constantius-Constans) ve MS 351-354 (Constantius Gallus) yıllarına tarihlenen sikkelerle beraber bulunmuştur.

Form 1C142

Tripolis'te form grubuna ait toplam 7 parça bulunmuş, ağız çapları 30-35 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları 0,5-0,7 cm aralığındadır. Form olarak 1C140 ile benzerlik göstermektedir, ancak dudak kenarının dışa kalınlaştırılmış bölümünde tek oluk yer almasıyla farklılık göstermektedir³⁴ (no. 22-23). Süsleme olarak dudak kenarının hemen altında kazıma şeklinde dalga süsleme yapılmıştır. Süslemenin bir bölümü ikili dalga şeklinde yapılmışken, ustanın süslemeyi tek sıra dalga süslemeyle devam ettirdiği görülmektedir (no. 21). Tripolis'te bu gruba ait seramikler, MS 317-337 (II. Constantinus), MS 337-361 (II. Constantius) yıllarına tarihlenen sikkelerle, 23 numaralı örnek ise MS 4. yy'ın 2. yarısına tarihlenen kandil ile aynı tabakada bulunmuştur.

²⁸ Tripolis'te bulunan mühürlü unguentariumlar için ayrıca bk. Duman 2018, 353-358 (fig. 11-15, 17).

²⁹ Poblome 1999, 307, 380, fig. 43.

³⁰ Fırat 1999, 55, lev. 37 (109), lev. 38 (110).

³¹ Poblome 1999, 308, 397-398, fig. 58.

³² Duman 2014a, 16, fig. 4, no. 101-103.

³³ Poblome *et al.* 1993, 114, 122, fig. 96 1C141.

³⁴ Form için bk. Poblome *et al.* 1993, 114, 122, fig. 96 1C142.

Form 1C160

Tripolis'te bu form grubuna ait toplam 19 adet parça bulunmuş olup, örneklerin ağız çapları 22-30 cm arasında değişmektedir. Cidar kalınlıkları ise 0,4-0,6 cm arasındadır. Dudak kenarı yukarı çekilerek üstten döndürülmüş gövdeye geçiş sert, dışta tek oluklu form yapısına sahip tabaklardır. Gövde formu bir örnekte içbükey olarak kaideye doğru devam etmektedir (no. 27). Dudak kenarı içte bazen inceltilmiş (no. 26), bazen de düzleştirilmiştir (no. 24-25). 28 numaralı parçada ise içte ağız kenarı basit yapılı, 27 numaralı parçada iç duvarda inceltme yer almaktadır. Bu örnekler dışında form olarak grup içerisinde değerlendirmeye alınan iki örnek tip olarak farklılık göstermektedir. 29 numaralı parçada içte ve dışta dalga süsleme ve dış gövde üzerinde inceltilmiş kabartma bölümü yer alırken, 30 numaralı parçanın ağız kenarı yuvarlatılarak, hafif dışa döndürülmüştür. Örneklerin ağız çapları 22-30 cm arasında değişmektedir. Form, Poblome tarafından MS 3. yy'a³⁵, Laodikeia'da MS 4. yy'ın ilk yarısına³⁶, Perge'de MS 3.-4. yy'a tarihlendirilmiştir³⁷. Tripolis'te bu form içerisinde değerlendirilen örneklerden 26 numaralı parça İmparator Severus Alexander Dönemi'nden başlayarak, Valerianus Dönemi'ne kadar tarihlenen (MS 222-268) gümüş sikkelerle, diğer parçalar ise MS 244-249 (Otacilia Severa I. Philippus Dönemi), MS 268-270 (Claudius Gothicus) yıllarına tarihlenen sikkelerle aynı tabakada bulunmuştur.

Form 1C161

Tripolis'te 9 örnekle temsil edilen form, 23-29 cm arasında değişen ağız çaplarına sahiptir. Cidar kalınlıkları 0,5 - 0,8 cm arasında değişmektedir. Form olarak 1C160 ile yakın benzerlik gösterse de içte dudak kenarı altında hafif içbükey yapılmasıyla farklılık taşımaktadır (no. 31, 33). Süsleme olarak 32 numaralı parçanın ağız kenarında ikili rulet süsleme görülmektedir. Poblome tarafından MS 3. yy ile 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilen form grubu³⁸, Patara'da³⁹ MS 3. yy-MS 4. yy'ın ilk yarısına, Laodikeia'da⁴⁰ MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir. Tripolis'te Kemerli Yapı'daki sikke buluntularının yoğunluğu ve diğer kentlerdeki tarihlendirmeler dikkate alınarak MS 4. yy'ın ortaları önerilebilir.

Form 1C170

Tripolis'te 2 örnekle temsil edilen form, 33 ve 36 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlıkları 0,7 - 0,8 cm arasında değişmektedir. Dudak kenarı içe ve dışa kalınlaştırılmış, kısa kenarlı ve alçak kaideli tabak (no. 34). Form, Poblome tarafından MS 3. yy'a tarihlendirilmiştir⁴¹. Tripolis'te bu seramikler, İmparator Severus Alexander Dönemi'nden başlayarak, Valerianus Dönemi'ne kadar tarihlenen (MS 222-268) gümüş sikkelerle⁴² aynı seviyede bulunmuştur.

Form 1C171

Tek örnekle temsil edilen form, 36 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,6 cm'dir. Form olarak 1C170 ile benzerlik taşımaktadır; ancak içte dudak kenarı altında ve gövde ortasında ince olukludur (no. 35). Poblome tarafından MS 2. yy ile MS 4. yy'ın ilk yarısına⁴³, Laodikeia'da⁴⁴ MS 3. yy'ın ilk yarısı-MS 4. yy'ın ilk yarısına, Patara'da⁴⁵ MS 1. yy'ın ikinci

³⁵ Poblome 1999, 309, 401-402, fig. 61.

³⁶ Duman 2014a, 11.

³⁷ Fırat 1999, 58, lev. 38, no. 115.

³⁸ Poblome 1999, 309, 403, fig. 62.

³⁹ Uygun 2011, 261, lev. 45, no. 669.

⁴⁰ Duman 2014a, 11.

⁴¹ Poblome 1999, 309, 404-405, fig. 63.

⁴² Duman 2017a, 112.

⁴³ Poblome 1999, 309, 406, fig. 64.

⁴⁴ Duman 2014a, 11, fig. 4, no. 106, 108.

⁴⁵ Uygun 2011, 262, lev. 45, no. 677, lev. 46, no. 678, 680.

yarısı-MS 2. yy'ın başına tarihlendirilmiştir. Tripolis'te ise, Severus Alexander Dönemi'nden başlayarak, Valerianus Dönemi'ne kadar tarihlenen (MS 222-268) gümüş sikkelerle⁴⁶ aynı tabakada bulunmuştur.

Form 1C180

Tripolis'te toplam 8 adet bulunan form örnekleri, 28-32 cm arasında değişen ağız çaplarına sahiptir. Cidar kalınlıkları ise 0,4-0,8 cm arasında değişmektedir. Dudak kenarı dışa çekilerek düzleştirilmiş (no. 37) veya yuvarlatılarak (no. 38) aşağı sarkıtılmış, içte dudak kenarı altı bazen basit (no. 36), bazen de tek oluklu (no. 37) yapılarak boyundan gövdeye geçiş sert verilmiş profilli tabaklardır. Form, Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlenmiştir⁴⁷. Buluntu yoğunluğu Kemerli Yapı'da görülen form örnekleri için, sikke buluntuları dikkate alınarak MS 4. yy önerilebilir.

Form 1C182

Form grubuna ait toplam 3 adet seramik bulunmuş olup, örnekler 32, 34 ve 39 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlıkları ise 0,5-0,7 cm arasında değişmektedir. Form olarak 1C180 ile benzerlik göstermekte olup, dışta dudak kenarında yer alan oluk ile farklılık göstermektedir (no. 39-40). Poblome tarafından MS 4. yy'ın ilk yarısında yaygın bir form olarak değerlendirilmiştir⁴⁸. Tripolis'te, örneklerin buluntu tabakasında herhangi bir veri ile karşılaşılmaş olup, Poblome'nin önerisi ve Kemerli Yapı'daki sikke yoğunluğu dikkate alınarak, form için MS 4. yy önerilebilir.

Form 1D101

Tripolis'te tek örnekle temsil edilen form, 33 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,6 cm'dir. Dudak kenarı dışa doğru kalınlaştırılarak uzatılmış, üstte dönüştürülmüş derin tek oluklu, uzatılmış bölüm alttan düzleştirilmiş, içte ağız kenarından gövdeye geçiş sert, yüksek kaideli tabak (no. 41). Form, Poblome⁴⁹ tarafından MS 1.-3. yy'a, Patara'da⁵⁰ MS 2.-3. yy'a tarihlendirilmiştir. Tripolis buluntusu ise MS 2.-3. yy'a tarihlenen çift burunlu kandille bulunmuş olup, bu tarih aralığı form için de verilebilir.

Form 1F160

Tek örnekle temsil edilen form 18 cm ağız çapına sahiptir. Cidar kalınlığı 0,6 cm'dir. Dudak kenarı içe döndürülerek inceltirilmiş, dışa doğru kalınlaştırılmış ve altta tek oluklu derin çanak (no. 42). Poblome tarafından benzer örnekler MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlenmiştir⁵¹. Aizanoı'de benzer formda bir kap için de bu tarih önerilmiştir⁵². Tripolis buluntuları ise Kemerli Yapı'da bulunan sikke yoğunluğu dikkate alınarak MS 4. yy'ın ortalarına tarihlendirilebilir.

Süsleme Grupları

Tripolis'te bulunan seramiklerin içerisinde form olarak hangi gruba ait olduğu belirlenemeyen iki adet gövde parçası bulunmuştur. Bunlarda, baskı tekniğiyle yapılmış, damla şeklinde (no. 44)⁵³ ve üst üste sıralı iki nokta arasında içbükey oval (no. 45) süslemeler mevcuttur. Bu süslemelerin yer aldığı formlar için 1A140⁵⁴ (no. 44) ve 1A150⁵⁵ (no. 45)

⁴⁶ Duman 2017a, 112.

⁴⁷ Poblome 1999, 309, 407, fig. 65.

⁴⁸ Poblome 1999, 309, 409, fig. 67.

⁴⁹ Poblome 1999, 310, 416, fig. 75.

⁵⁰ Uygun 2011, 264-265, lev. 47, no. 695-696.

⁵¹ Poblome 1999, 310, 423, fig. 80.

⁵² Dikbaş 2008, 265, kat. no. 543.

⁵³ MS 4. yy'a tarihlenen sikkelerle beraber bulunmuştur.

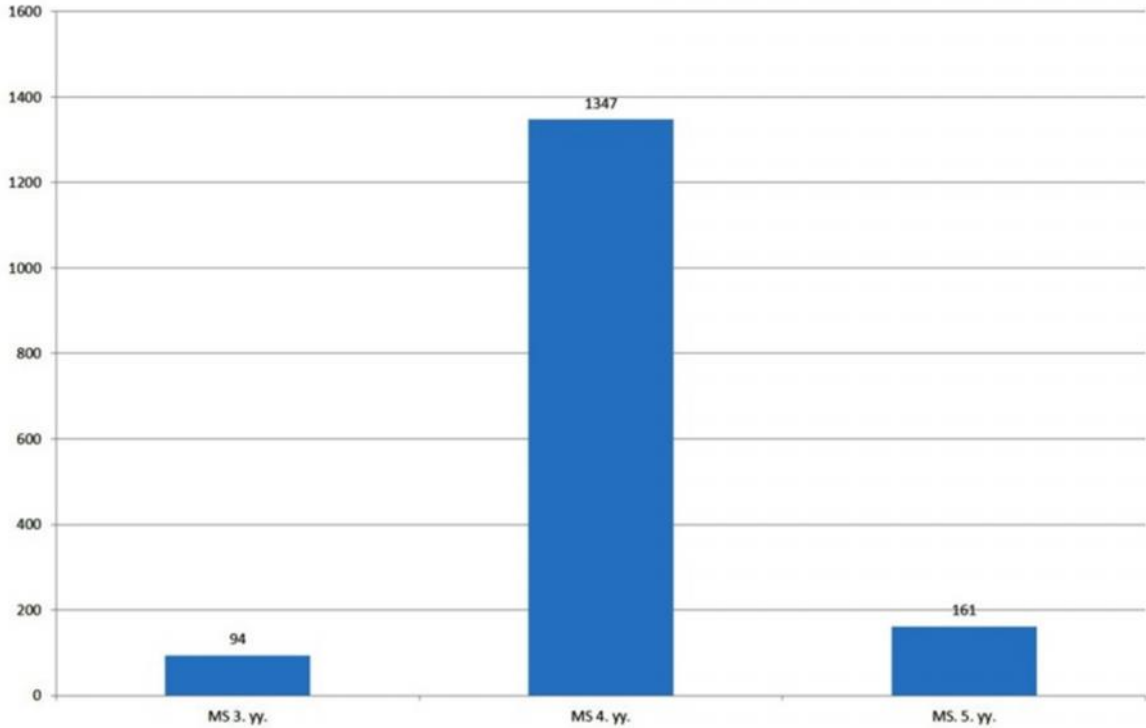
⁵⁴ Benzer süsleme için bk. Duman 2014a, fig. 3, 71.

önerilebilir. Bir diğer örnekte ise (no. 43) açık ağızlı kaseenin dudak kenarının hemen altından başlayarak yatay olarak eklenmiş bölüm üzerinde bitkisel süsleme yapılmıştır⁵⁶.

Sonuç

Tripolis, coğrafi konumu dolayısıyla antik dönem boyunca etkileşime açık olmuş, bölgelerarası ticaret vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir⁵⁷. Kent merkezinde yer alan ve farklı dönemlerde kullanım gören Kemerli Yapı hakkında seramikler dışında sikke, kemik obje, metal gibi çeşitli buluntular, tarihsel sürecin stratigrafisi hakkında bilgi vermektedir (fig. 6). Kent merkezinde ticaret ve üretim merkezi konumunda olan Kemerli Yapı'daki sikke yoğunluğunun MS 4. yy'a ait olması, kentin bu dönemde hareketli kent yaşantısı, ticari faaliyetlerin yoğunluğunun da bir göstergesi sayılabilir.

Günümüzdeki verilere göre Lykos Vadisi yerleşimleri içerisinde yer alan Tripolis'te Sagalassos Kırmızı Astarlılarının erken üretimlerine yönelik olarak tarihlenen örneklerin bulunmaması dikkat çekicidir. Çalışmalarda tespit edilen seramiklerin form ve yapısal özelliklerine bakılarak, iç bölgelerin fiziki yapısından dolayı, taşımacılıkta en az zarar görebilecek dayanıklı formlar olduğu gözlemlenmiştir.

Figür 6: Kemerli Yapı'da bulunan sikkeler

Sagalassoslu çömlekçilerin kentin yerel ihtiyacını karşılama yanısıra⁵⁸, MS 4. yy'da Lykos Vadisi kentleriyle ticari ilişkilerin yoğun olduğu görülmektedir. Sagalassos Sigillataları'nın buluntu yoğunluğu ve form çeşitliliği dikkate alınarak, Tripolis'in Sagalassos ile ticari ilişki içerisinde olduğu somut verilerle ortaya konmuştur.

⁵⁵ Poblome tarafından Form 1A150 MS 2-erken 3. yy'a tarihlendirilmiştir Poblome 1999, 350, fig. 14; Duman 2014a, fig. 3, 74; Roma-Germen Merkez Müze'de bulunan tam formu örnek için bk. Künzl 1997, 485, 489, fig. 24.

⁵⁶ Poblome 1999, fig. 84, 9; Hierapolis'te tiyatro kazı çalışmalarında benzer süsleme için bk. Polito 2016, 134-136, fig. 25, 17 (MS 4. yy sonu-5. yy başı); Tarsus'ta kulplu bölümü süslemeli örnekler için bk. Jones 1950, fig. 155, 688-689; Sagalassos'ta bulunan dekoratif kulplu örnekler için bk. Poblome 1997, 441-468.

⁵⁷ Duman 2018, 344, fig. 1.

⁵⁸ Sagalassos'ta seramik üretim ölçeği ve yerel talep arasındaki ilişki hakkındaki çalışma için bk. Willet - Poblome 2015, 133 vd.

Tripolis'te bulunan Sagalassos Sigillataları bazı örnekler dışında sikke yoğunluğu ve karşılaştırmalar dikkate alınarak tarihlendirilmiştir. Bunlar içerisinde Mekân A'da bulunan Form 1C170/171'e dâhil edilen örnekler ve Form 1C160 içerisinde yer alan 26 numaralı örnek bu alanda bulunan MS 222-268 yıllarına tarihlendirilen gümüş sikkelerle aynı tabakada bulunmuştur⁵⁹. Konut Alanı 2 numaralı mekânda ise 45 numaralı örnek, MS 3. yy'ın 2. yarısına tarihlenen bir adet sikke ile bulunmuştur. Bu veriler dikkate alınarak Tripolis'te bulunan Sagalassos Sigillataları MS 3. yy ile MS 4. yy'ın 1.-3. çeyreğine tarihlendirilebilir.

⁵⁹ Sikke buluntuları için bk. Duman 2017a, 112, 125, 126, fig. 9-10; Tripolis'te bulunan sikkelerin darp edildiği kentlerle ilgili ayrıca bk. Duman 2016, 9, fig. 15.

Bibliyografya

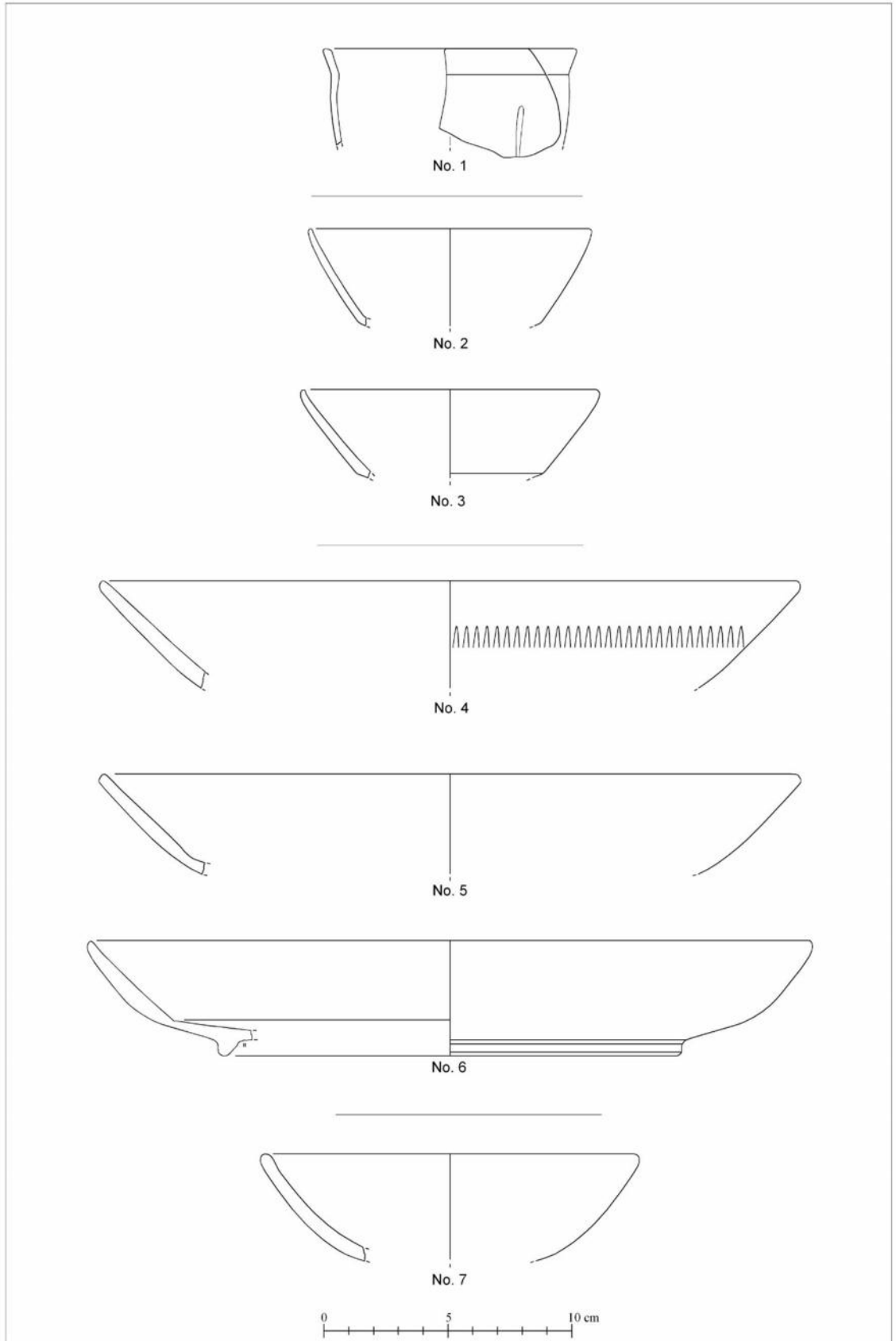
- Ceylan 2014 S. Ceylan, "Mamak (Çanaklı) Beldesinde (Ağlasun-Burdur) Geleneksel Yöntemlerle Sürdürülen Toprak Kap Üretiminin Kırsal Turizm Bağlamında İrdelenmesi", *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt 19, Sayı 32 (2014), 231-242.
- Dikbaş 2008 G. Dikbaş, *Die Graue Keramik von Aizanoi, von der späten Eisenzeit bis zur spätantiken Zeit*, PhD. Diss., Universität zu Köln, Köln, 2008.
- Duman 2013 B. Duman, "Son Arkeolojik Araştırmalar ve Yeni Bulgular Işığında Tripolis ad Maeandrum", *Cedrus I* (2013), 179-200.
- Duman 2014a B. Duman, "Red Slip Pottery from Laodicea/Phrygia", *RCRF Acta 4* (2014), 9-17.
- Duman 2014b B. Duman, "A Group of local production Middle Byzantine Period Pottery from Tripolis: Micaceous White Painted Ware", *Anatolia Antiqua XXII* (2014), 225-234.
- Duman 2016 B. Duman, "Tripolis'in Yeri, Önemi ve Kısa Tarihi", Ed. Bahadır Duman, *Tripolis Araştırmaları 1*, 2016, 1-16.
- Duman 2017a B. Duman, "Tabernae in Tripolis", Eds. C. Şimşek - F. D'Andria. *Landscape and History in the Lykos Valley, Laodikeia and Hierapolis in Phrygia*, Cambridge, 2017, 109-142.
- Duman 2017b B. Duman, "Tripolis 2016 Yılı Kazı, Koruma ve Onarım Çalışmaları", *Kazı Sonuçları Toplantısı 39-2*, 2017, 261-284.
- Duman 2018 B. Duman, "Geç Antik Çağ'da Lydia Tripolis'i (MS 4. yy'dan Sasani Tahribatı'na Kadar)", *Geç Antik Çağ'da Lykos Vadisi ve Çevresi*, Laodikeia Çalışmaları Ek Yayın Dizisi 1, 2018, 343-368.
- Fırat 1999 N. Fırat, *Perge Konut Alanı Seramiği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1999.
- Hayes 2008 J. W. Hayes, *Roman Pottery, Fine Ware Imports*, Agora XXXII, Princeton, 2008.
- Hudson 2008 N. Hudson, "Three centuries of Late Roman pottery", Eds. C. Ratte - R.R.R. Smith. *Journal of Roman Archaeology, Aphrodisias Papers 4. New Research on the City and Its Monuments*, Portsmouth, 2008, 319-345.
- Jones 1950 F. F. Jones, "Pottery", Ed. H. Goldman. *Excavations At Gözllü Kule, Tarsus*, Princeton, 1950, 149-296.
- Konakçı 2016 E. Konakçı, "Prehistorik Tripolis: Akkaya (Yenice) ve Hamambükü Höyük", Ed. Bahadır Duman. *Tripolis Araştırmaları 1*, 2016, 23-46.
- Korkmaz - Doğanay 2015 Z. Korkmaz - O. Doğanay, "Hellenistic and Roman Pottery of Zengibar Kalesi (Isaura Nova?): from the South Necropolis Survey", *Soma I* (2015), 349-360.
- Künzl 1997 S. Künzl, "Sagalassos Red Slip Ware im Römisch-Germanischen Zentralmuseum Mainz", Eds. M. Waelkens - J.

- Poblome, *Sagalassos IV*, Leuven, 1997, 496-489.
- Özdilek 2017 B. Özdilek, "Andriake Sinagogu'ndan Ele Geçen DSA Grubu Seramikler, ESA Group Ceramics Obtained from Andriake Synagogue", *Cedrus V* (2017), 337-395.
- Poblome 1997 J. Poblome, "Decorated Handles of Sagalassos Red Slip Ware Found at Site L and Roman Silver Plate", Eds. M. Waelkens – J. Poblome, *Sagalassos IV*, Leuven, 1997, 441-468.
- Poblome 1999 J. Poblome, *Sagalassos Red Slip Ware: Typology and Chronology*, Ed. M. Waelkens. Studies in Eastern Mediterranean Archaeology II, Turnhout, 1999.
- Poblome et al. 2001 J. Poblome – P. Degryse – D. Cottica – N. Fırat, "A New Early Byzantine Production Centre in Western Asia Minor. A Petrographical and Geochemical Study of Red Slip Ware From Hierapolis, Perge and Sagalassos", *RCRF Acta 37*, 2001, 119-126.
- Poblome et al. 1993 J. Poblome – R. Degeest – M. Waelkens – E. Scheltens, "Part III. Ceramic Studies Sagalassos Ware", Ed. M. Waelkens. *Sagalassos I, First General Report on the Survey (1986-1989) and Excavations (1990-1991)*, Leuven, 1993, 113-130.
- Poblome et al. 1995 J. Poblome – R. Degeest – W. Viaene – R. Ottenburgs, "Sagalassos Ware Typology and Analytical Results", *Kazı Sonuçları Toplantısı 15-2*, Ankara, 1995, 408-418.
- Poblome et al. 2002 J. Poblome – P. Degryse – W. Viaene – R. Ottenburgs – M. Waelkens – R. Degeest – J. Naud, "The Concept of a Pottery Production Centre. An Archaeometrical Contribution from Ancient Sagalassos", *Journal of Archaeological Science 29-8* (2002), 873-882.
- Polito 2016 C. Polito, "Saggi stratigrafici nell'area del Teatro", *Hierapolis Di Frigia VIII.1, Le Attivita Delle Campagne di Scavo e Restauro 2007-2011*, İstanbul, 2016, 121-140.
- Semiz 2017 B. Semiz, "Tripolis'ten Bir Grup Kırmızı Astarlı Seramiğin Arkeometrik İncelemesi", *Arkeoloji Dergisi XXII* (2017), 317-327.
- Uygun 2011 Ç. Uygun, *Tepecik Kırmızı Astarlı Seramikleri (İÖ 2. yy-İS 4. yy)*, Patara IV.2, İstanbul, 2011.
- von der Enden et al. 2014 M. von der Enden – J. Poblome – P. Bes, "From Hellenistic to Roman Imperial in Psidian tableware: The genesis of Sagalassos Red Slip Ware", *Late Hellenistic to Mediaeval Fine Wares of the Aegean Coast of Anatolia*, Warszawa, 2014, 81-94.
- Waelkens et al. 1991 M. Waelkens – S. Başer – D. Roland – M. Lodewickx, "Sagalassos 1989: The Rescue Excavation in the Potter's Quarter and The Sagalassos Ware", *Kazı Sonuçları Toplantısı 12-2*, Ankara, 1991, 119-154.
- Waldner – Ladstätter 2014 A. Waldner – S. Ladstätter, "Keramik", *Hanghaus 2 in Ephesos, Die Wohninheit 6*, Band VIII/9, Wien, 2014, 435-473.
- Willet – Poblome 2015 R. Willet – J. Poblome, "The Scale of Sagalassos Red Slip Ware Production-Reconstruction of Local Need and Production

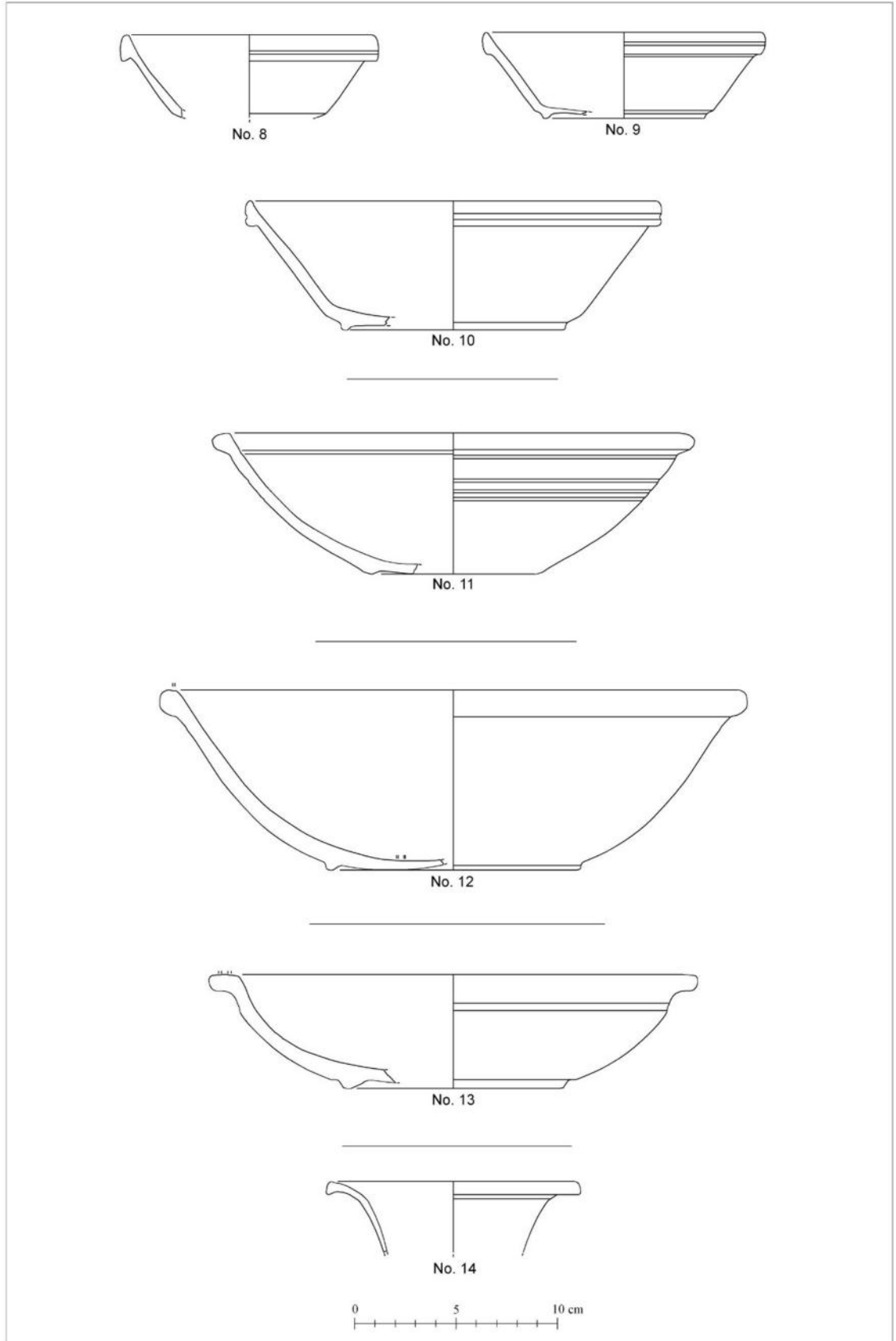
Yıldız 2016

Output of Roman Imperial Tableware", *Adalya* XVIII (2015), 133-158.

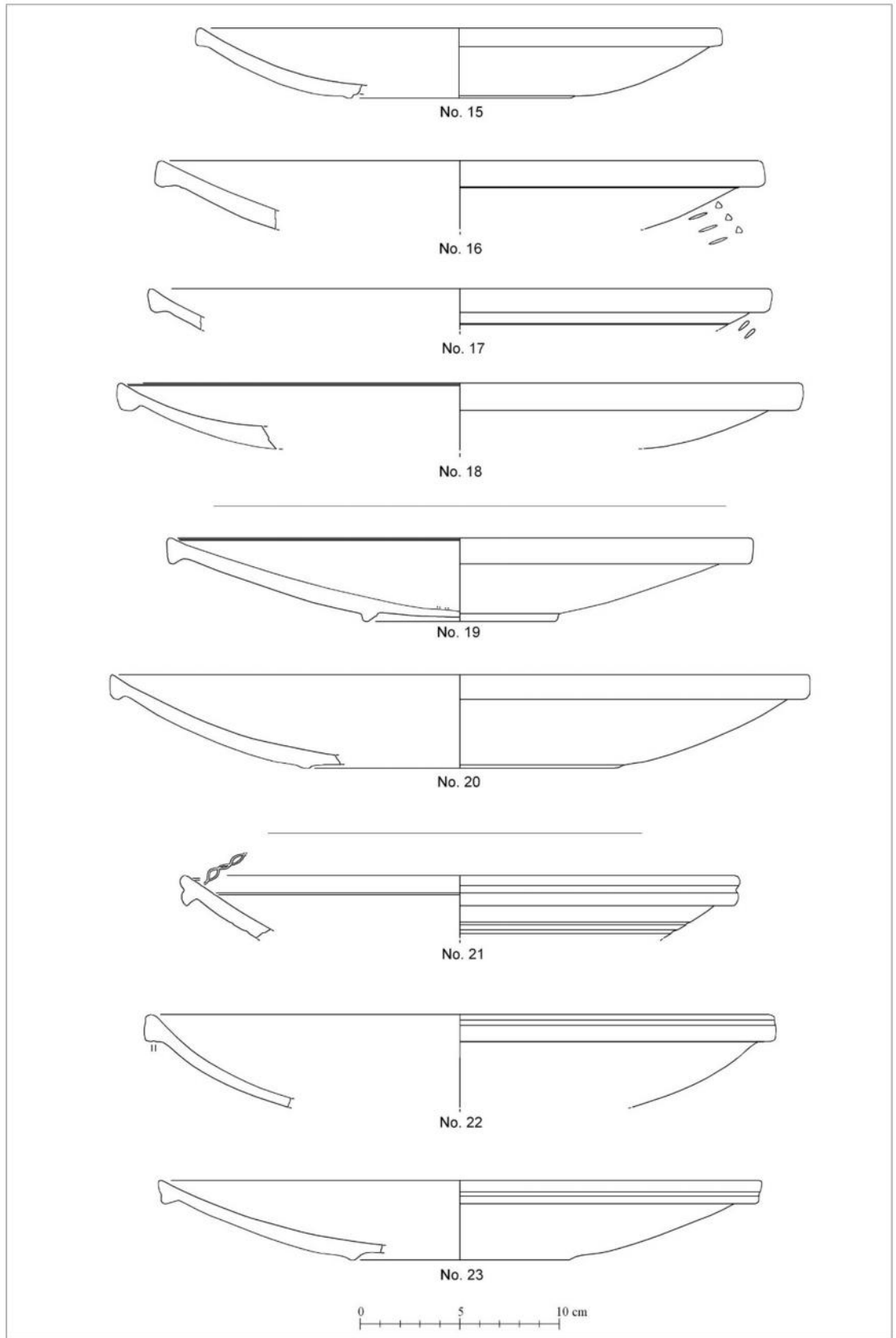
V. Yıldız, "Akhisar Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bir Grup Roma Seramiği", *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Cilt: 14-3 (2016), 255-276.

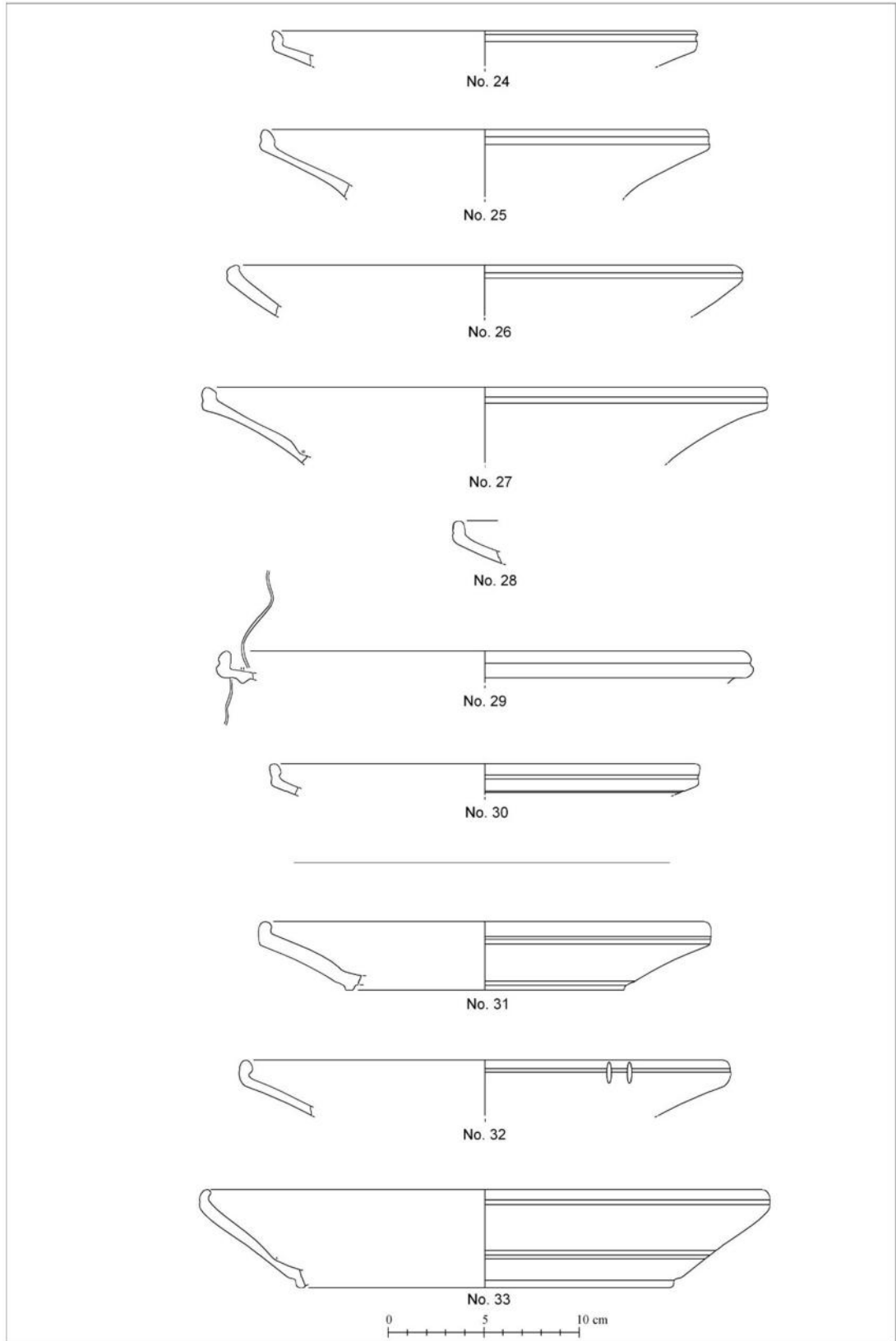
Figür 7: Form 1A143 (no. 1); Form 1B100 (no. 2 - 3); Form 1B101 (no. 4 - 6); Form 1B130 (no. 7)

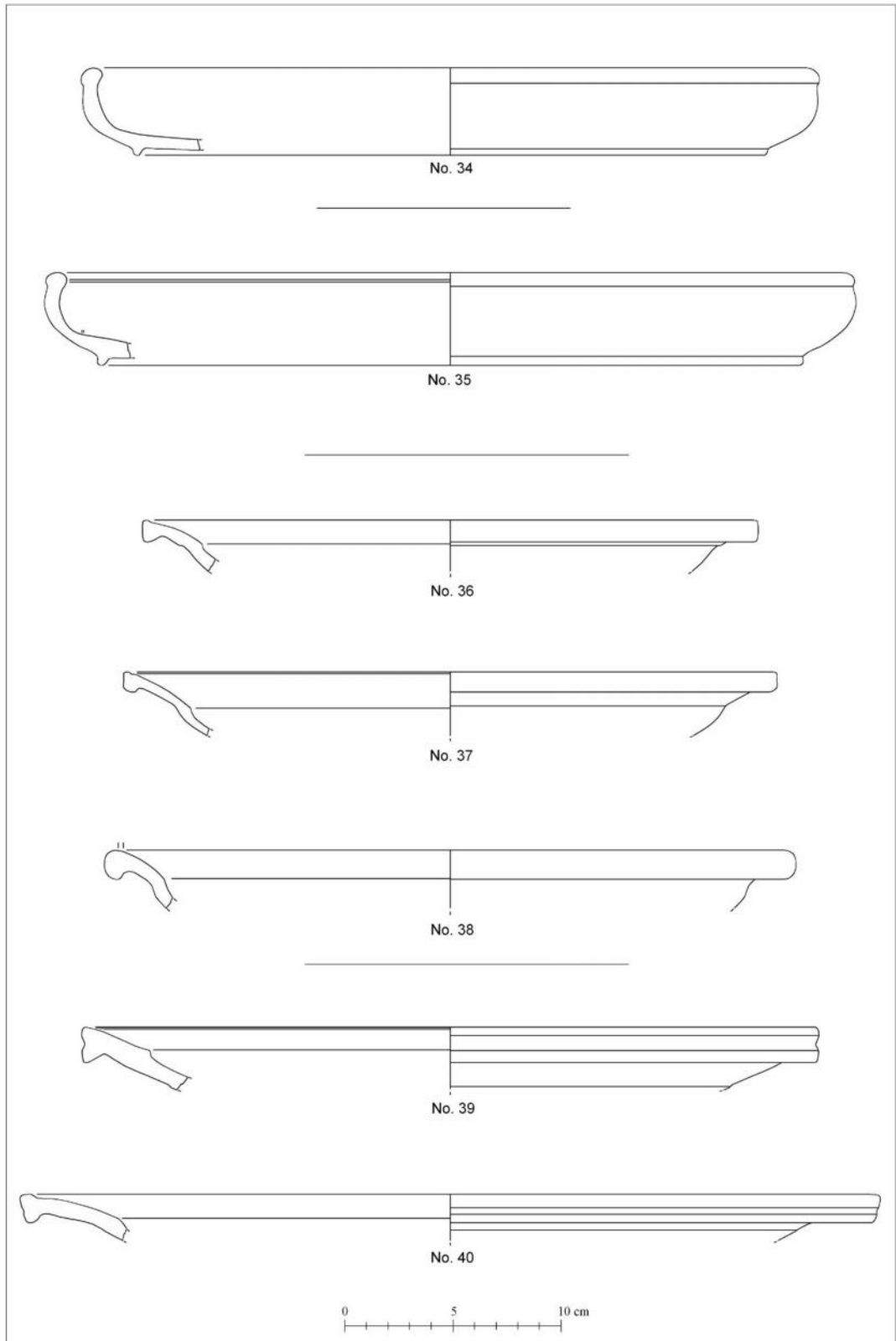
Figür 8: Form 1B190 (no. 8 - 10); Form 1B220 (no. 11); Form 1B221 (no. 12); Form 1B232 (no. 13); Form 1B241 (no. 14)

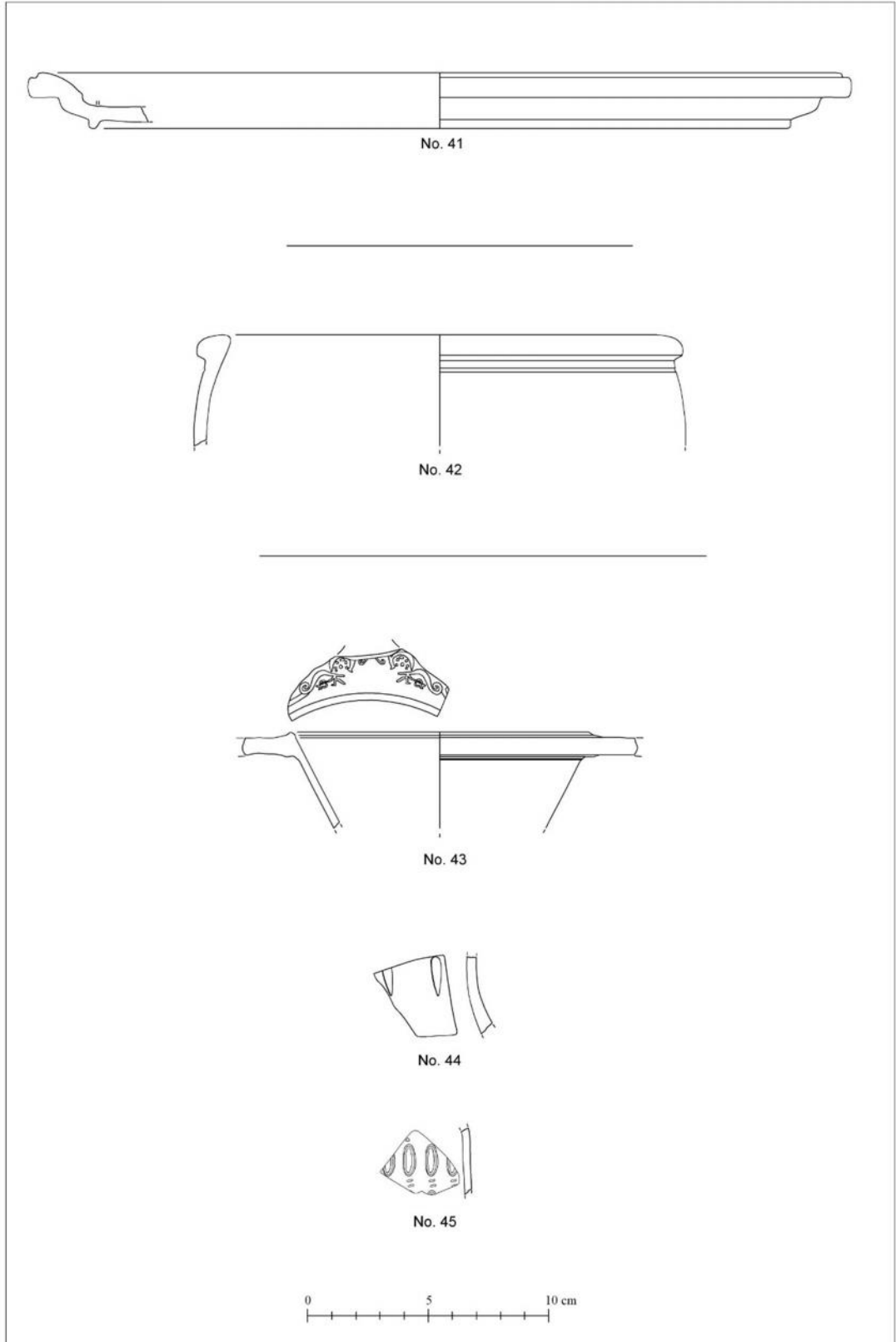
Figür 9: Form 1C140 (no. 15-18); Form 1C141 (no. 19-20); Form 1C142 (no. 21-23)

Figür 10: Form 1C160 (no. 24 - 30); Form 1C161 (no. 31-33)

Figür 11: Form 1C170 (no. 34); Form 1C171 (no. 35); Form 1C180 (36 - 38); Form 1C182 (39 - 40)

Figür 12: Form 1D101 (no. 41); Form 1F160 (no. 42); Süslemeli Örnekler (no. 43 - 45)